

Dékáni Hivatal

[p] Str. Iuliu Maniu, nr. 5
Cluj-Napoca, RO-400095
[t] +40 264 590 715
[t/fax] +40 264 430 688
[e] rocateo@ubbcluj.ro
[w] rocateo.ubbcluj.ro

Kolozsvár, 22.12.2020.
Iktatókönyvi sorszám: 1079/2020.

Záróvizsgatételek alapképzésen a 2020–2021-es egyetemi tanévben Pasztorális Teológia Intézet Gyulafehérvár

A járványügyi helyzetre való tekintettel ebben a tanévben szóbeli záróvizsgára kerül sor. A vizsga lebonyolítása az érvényben lévő egyetemi szabályozásokat követve vagy fizikai vagy virtuális jelenlét formájában fog történni.

1. Egyház és állam viszonya 1–4. században (keresztényüldözés, N. Konstantin, N. Teodosius)

Könyvészet:

VANYÓ László: *Az ókeresztény egyház irodalma* (ÓÍ.), SzIT., Budapest 1980, 25–54.

MARTON József: *A keresztény ókor*, Mentor, Marosvásárhely 2004, 81–87, 121–126.

2. A keresztény ókor nagy egyetemes zsinatai (nikaiai, efezusi, kalkedóni, II-III. konstantinápolyi, II. nikaiai)

Könyvészet:

VANYÓ László: *Az ókeresztény egyház irodalma* (ÓÍ.), SzIT., Budapest 1980, 478–482, 686–704.

MARTON József: *A keresztény ókor*, Mentor, Marosvásárhely 2004, 145–155, 165–179.

MARTON József: *A keresztény középkor*, Mentor, Marosvásárhely 2005, 74–76.

3. Középkori eretnekségek és az inkvizíció (kathar, valdes, inkvizíció története)

Könyvészet:

MARTON József: *Az inkvizíció katolikus szemmel*. In: *Studia Theologica Transsylvaniae*. 14/1., 2011, 91–117.

MARTON József: *A keresztény középkor*, Mentor, Marosvásárhely 2005, 187–195.

4. A reformáció előzményei és kihatásai (okok, Luther, Kálvin, VIII. Henrik)

Könyvészet:

MARTON József: *A keresztény újkor*, Mentor, Marosvásárhely 2006, 13–63.

LÜTZ, Manfred: *A botrányok botránya*, Ecclesia, Budapest 2019, 125–128.

5. A transzcendentális tapasztalat és Isten bizonyításának lehetősége. Példa: Canterbury Szt. Anzelm – „az ontológiai istenérv”.

Könyvészet:

BOROS Gábor (szerk.): *Filozófia*, 322–330.

CANTERBURY Sz. Anzelm: *Filozófiai és teológiai művek I.*, 27–39, 151–178, 207–219.

6. Az ember személyes volta és ennek következményei (nyitottság a végtelenre, szabadság).

Könyvészet:

ANZENBACHER Arno: *Bevezetés a filozófiába*, 252–260.

BOLBERITZ Pál: *A keresztény bölcselet alapjai*, Budapest 2011, 256–270.

WEISSMAHR Béla: *Az emberi lét értelme*, Akadémiai kiadó, Budapest 2012, 125–160.

7. A világ keletkezése. Teremtés és evolúció.

Könyvészet:

BOLBERITZ Pál - *A keresztény bölcselet alapjai*, Budapest 2011, 566–583.

DE CHARDIN, Teilhard SJ: *Út az ómega felé*, Budapest 1980, 425–438, 463–466.

WEISSMAHR Béla: *Az emberi lét értelme*, Akadémiai kiadó, Budapest 2012, 201–108.

8. Az erkölcsi cselekvés normái – a lelkiismeret és az erkölcsi törvény (Lelkiismeret: bibliai alapok, történeti fejlődés; az erkölcsi törvény mibenléte, természetes erkölcsi törvény, az isteni törvény és az emberi törvény)

Könyvészet:

HOLLÓ László: *Általános erkölcssteológia*, Kolozsvár 2002, 160–202; 141–160

9. Az erkölcsi cselekedet (Az emberi cselekedet; az erkölcsi cselekedet; a bűn: bibliai alapok, a bűn lényege, halálos és bocsánatos bűn megkülönböztetése az Egyház hagyományában és aktuális tanításában)

Könyvészet:

BÖCKLE, Franz: *A morálteológia alapfogalmai*, Bécs 1975, 35–47, 74–85.

WEBER, Helmut: *Általános erkölcssteológia*, SzIT., Budapest 2001, 303–333.

10. A testi élet keresztény megbecsülése (gyilkosság, öngyilkosság, önvédelem, háború, abortusz eutanázia, szervátültetés, szexualitás)

Könyvészet:

WEBER, Helmut: *Speciális erkölcssteológia*, SzIT, Budapest, 2001, 70–99.

Konkrét témákhoz a megfelelő kérdések a SMITH, Janet E. – KACZOR, Christopher: *Életbe vágó kérdések: bioetika katolikus szemmel*, SzIT, Budapest 2017, 57–201 közötti részből.

11. Az Ószövetség kánonja a Héber Bibliában, a Septuagintában és a Vulgatában.

Könyvészet:

R. F. COLLINS – R. E. BROWN: *A Kánon*, in: R. E. Brown - J. Fitzmyer - R. E. Murphy (szerk.), *Jeromos Bibliakommentár III*, Budapest 2003, 45–57.

OLÁH Zoltán: *Általános bevezető az Ószövetségbe (jegyzet)*, Gyulafehérvár 2018, 14–22.

RÓZSA Huba: *Az Ószövetség keletkezése I.*, Budapest 1995, 19–28.

12. Izrael történelmének kezdetei a mai történelmi és régészeti kutatások fényében.

Könyvészet:

Sebastian BOCK, *A bibliai Izrael története a kezdetektől az Újszövetség koráig*, Jel kiadó 2002, 17–27.

Israel FINKELSTEIN – Neil Asher SILBERMAN: *Biblia és Régészet, az ókori Izrael történelmének két arca*, Gold Book é. n. A mű eredeti címe: *The Bible Unearthed*, Free Press 2001, 85–108.

OLÁH Zoltán, *Általános bevezető az Ószövetségbe*, (jegyzet), 2018, 53–64, 79–80.

12. A Pentateuchus-kritika története (alapmodellek; fontosabb kutatók és elméleteik), különös tekintettel napjaink Pentateuchus-kutatásának eredményeire.

Könyvészet:

RÓZSA Huba: *Bevezetés az Ószövetségbe*, SZIT, Budapest 2016, 63–67, 74–129.

13. Szinoptikus evangéliumok keletkezéséről, a két forrás elméletről.

Könyvészet:

BENYIK György: *Az újszövetségi Szentírás keletkezés- és kutatástörténete*, Szeged 2004, 233–254.

KOCSIS Imre, *Bevezetés az Újszövetség irodalmába és kortörténetébe 1* A szinoptikus kérdés, Budapest 2010, 184–197.

OLÁH Zoltán, *Szinoptikus evangéliumok* (jegyzet), 2020, 2–8.

14. Jézus szenvedéstörténete a szinoptikus evangéliumokban.

Könyvészet:

Gerhard LOHFINK, *A názáreti Jézus*, Bencés kiadó, Pannonhalma 2018, *Jézus utolsó napja* című fejezet: 319–342.

VERMES Géza, *Passió*, Osiris kiadó, Budapest 2005, 73–107.

15. Isten szépségének megnyilvánulása a liturgiában (a liturgia esztétikai dimenziója, esztétika vs. esztétizálás, Szép → szép, szép vs. tetsző, a szép ontológiai gyökere, szimbólum, a szép mint Isten dicsősége)

Könyvészet:

DIÓSI Dávid: *Időzés a Szép vonzásában. A liturgia az esztétizálás és az esztétika tükrében*, in: Vigilia 77 (2012), 101–110.

DIÓSI Dávid: *A szimbólum hitelesítő kritériuma: a szép*, in: Vallástudományi Szemle 8 (2012/3), 47–55.

DIÓSI Dávid: *Isten nevének a megszentelése az Emberben. Liturgioteológiai reflexió*, in: Communio 28 (2020), 69–78.

DIÓSI Dávid: *„Láttuk dicsőségét...” (Jn 1,14). Isten dicsőségének megérkezése a liturgiába*, in: Puskás Attila – Perendy László (szerk.): *Isten dicsősége – a teremtés szépsége*. Teológiai tanulmányok (Varia Theologica 11), Budapest 2019, 238–248.

16. Advent időszak liturgiája (kialakulása, Gaudete-vasárnap, Rorate-mise, ó-antifónák felsorolása és felépítése, adventi népszokások)

Könyvészet:

DIÓSI Dávid: *Advent kialakulástörténete és liturgiája*, in: Diósi Dávid (szerk.): *Adventus Domini – Úrjövét. Az advent története, szokásai és lelkiisége*, Budapest – Kolozsvár 2013, 13–54.

DIÓSI Dávid: *Az ó-antifónák felépítése és története*, in: Diósi Dávid (szerk.): *ERO CRAS. Az ó-antifónák története és magyarázata*, Budapest – Kolozsvár 2013, 20–25.

Dr. Oláh Zoltán
Intézetigazgató

Dr. Vik János
Dékán